LIGJ
Nr. 81/2021

PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 102/2015, "PËR SEKTORIN E GAZIT NATYROR", TË NDRYSHUAR

Në mbështetje të neneve 78 e 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 102/2015, "Për sektorin e gazit natyror", të ndryshuar, bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

Neni 1

Në nenin 4 bëhen shtesat e mëposhtme:

1. Pas pikës 13 shtohen pikat 13/1 dhe 13/2 me këtë përmbajtje:

"13/1. "Gaz Natyror i Lëngëzuar" (GNL) është gazi metan CH4, i cili kthehet në lëng në presionin 1 atm dhe temperaturë minus 161 gradë celsius.

13/2. "Gaz Natyror i Komprimuar" (GNK) është gazi metan CH4, i cili komprimohet në presionin 200 atm.".

2. Pas pikës 17 shtohet pika 17/1 me këtë përmbajtje:

"17/1. "Impiant me përmasa të vogla" është njësia lëvizëse që përdoret për prodhimin/depozitimin, transportimin dhe/ose shpërndarjen e sasive të vogla të GNL-së dhe/ose GNK-së.".

3. Pas pikës 38 shtohet pika 38/1 me këtë përmbajtje:

"38/1. "Klient i mbrojtur në kuadrin e solidaritetit" është klienti familjar i cili është i lidhur me një rrjet shpërndarjeje të gazit dhe gjithashtu përfshin një ose të dyja rastet e mëposhtme:

a) instalimi i ngrohjes qendrore nëse është një "klient i mbrojtur" në vend dhe vetëm në atë masë që u shërben klientëve familjarë ose shërbimeve themelore sociale, përveç arsimit dhe shërbimeve të administratës publike;

b) një shërbim thelbësor shoqëror nëse është një "klient i mbrojtur" në vend, përveç arsimit dhe shërbimeve të administratës publike.".

Neni 2

Neni 6 ndryshohet si më poshtë:

"Neni 6
Siguria e furnizimit me gaz natyror

1. Ministria përgjegjëse për energjinë, pasi konsultohet me shoqëritë e gazit natyror, organizatat përkatëse që përfaqësojnë interesat e klientëve të gazit, familjarë dhe industrialë, përfshirë prodhuesit e energjisë elektrike, operatorët e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike, në rastet e deklarimit të një gjendjeje krize në furnizimin me gaz natyror sipas përcaktimeve të nenit 6/1 të ligjit, harton:

a) një plan veprimi parandalues, që përmban masat e nevojshme për të eliminuar ose zbutur rreziqet e identifikuara, duke përfshirë efektet nga zbatimi i eficiencës së energjisë dhe masat e nxitjes së kërkesës në vlerësimet e rrezikut të zakonshëm dhe kombëtar dhe në përputhje me përcaktimet e pikave 3 dhe 4 të këtij neni;

b) një plan emergjence që përmban masat që duhen marrë për të eliminuar ose zbutur ndikimin e një ndërprerjeje të furnizimit me gaz në përputhje me përcaktimet e pikave 3 dhe 5 të këtij neni.

2. Masat për të garantuar sigurinë e furnizimit me gaz që përmban një plan veprimi parandalues dhe një plan emergjence duhet të përcaktohen qartë, në mënyrë transparente, proporcionale, jodiskriminuese, të verifikueshme, të mos shtrembërojnë padrejtësisht konkurrencën ose funksionimin efektiv të tregut të brendshëm të gazit dhe të mos rrezikojnë sigurinë e furnizimit me gaz të vendeve që janë palë e Komunitetit të Energjisë ose të shteteve të tjera anëtare të Bashkimit Evropian.

3. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit, miraton:

a) planin e emergjencës të hartuar sipas pikës 1 të këtij neni, në të cilin përcaktohen standardet minimale të sigurisë së furnizimit me gaz natyror, si dhe rregullat për të garantuar furnizim të sigurt dhe të efektshëm;

b) planin e veprimit parandalues, të hartuar sipas pikës 1 të këtij neni, në të cilin përcaktohen masat e nevojshme për të eliminuar ose zbutur rreziqet e identifikuara në sigurinë e furnizimit me gaz natyror, por edhe standardet minimale të sigurisë së furnizimit me gaz natyror, si dhe rregullat për të garantuar furnizim të sigurt dhe të efektshëm.

4. Plani i veprimit parandalues përmban:

a) një përshkrim të efekteve të masave të përfshira në plan për funksionimin e tregut të brendshëm të energjisë, përfshirë detyrimet e përmendura në shkronjën "c" të kësaj pike;

b) detyrimet e ndërmarrjeve të gazit natyror dhe organeve të tjera përkatëse, që mund të ndikojnë në sigurinë e furnizimit me gaz;

c) informacion mbi të gjitha detyrimet e shërbimit publik në lidhje me sigurinë e furnizimit me gaz;

ç) masat, vëllimet dhe kapacitetet e nevojshme për të përmbushur standardin e infrastrukturës dhe standardin e furnizimit me gaz;

d) masa të tjera parandaluese të programuara për të adresuar rreziqet e identifikuara në vlerësimin e rrezikut, siç janë ato që lidhen me nevojën:

i. për të forcuar ndërlidhjet midis vendeve palë të Komunitetit të Energjisë;

ii. për të përmirësuar më tej efikasitetin e energjisë dhe për të zvogëluar kërkesën për gaz;

iii. për të diversifikuar rrugët e gazit, burimet e furnizimit me gaz dhe përdorimin rajonal të kapaciteteve ekzistuese të depozitimit dhe të GNL-së, si dhe për të ruajtur sa më shumë furnizim me gaz sa të jetë e mundur për të gjithë klientët.

5. Plani i emergjencës përmban:

a) instrumentet dhe masat që garantojnë në mënyrë të saktë e të qartë furnizimin e klientëve të mbrojtur në rastet:

i. e një ndërprerjeje të pjesshme të furnizimit;

ii. e kushteve atmosferike ekstremisht të ftohta në periudhën e ngarkesës maksimale;

iii. kur ka kërkesë shumë të lartë për gaz gjatë periudhës më të ftohtë të dimrit.

b) programin për reduktimin ose ndërprerjen e furnizimit me gaz natyror të kategorive të veçanta të klientëve në rast krize;

c) rolin dhe përgjegjësitë e shoqërive të gazit natyror e të klientëve jofamiljarë, duke mbajtur parasysh shkallën në të cilën ata mund të jenë dëmtuar nga një krizë e mundshme në sektorin e gazit natyror;

ç) kërkesat për impiantet e depozitimit, me qëllim realizimin e standardeve të sigurisë së furnizimit, si dhe kontributin e mundshëm të depozitës, kur kjo e fundit është në Shqipëri apo në ndonjë vend anëtar të Komunitetit të Energjisë;

d) masa dhe veprime të tjera, të cilat ndërmerren në mënyrë që të heqin ose të pakësojnë pasojat e ndërprerjes së furnizimit me gaz natyror, në varësi të shkallës së krizës.

6. Pjesëmarrësit në tregun e gazit natyror planifikojnë dhe marrin masat për një furnizim të sigurt me gaz natyror, në përputhje me standardet, ashtu siç parashikohet në pikën 3 të këtij neni, si dhe janë përgjegjës për furnizimin me gaz natyror brenda qëllimit të veprimtarisë.

7. ERE është autoriteti përgjegjës për monitorimin e sigurisë së furnizimit.

8. Plani i veprimit parandalues dhe plani i emergjencës i vihen në dispozicion Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.

9. Kur vendi ka një nivel të përshtatshëm të interkonjeksionit, ministria ose shoqëria përgjegjëse e gazit natyror mund të marrë masat e duhura në mënyrë që të arrihen standardet e sigurisë së furnizimit, duke përdorur impiantet e depozitimit të vendosura në territorin e palës tjetër kontraktuese. Për këtë qëllim mund të bashkëpunohet me autoritetet dhe/ose shoqëritë e gazit natyror të një vendi të BE-së ose të një pale tjetër të Komunitetit të Energjisë, përfshirë këtu lidhjen e marrëveshjeve dypalëshe. Aplikimi i këtyre masave nuk duhet të pengojë funksionimin normal të tregut vendas.

10. Plani i veprimit parandalues dhe plani i emergjencave përditësohen çdo katër vjet ose më shpesh në rastet kur siguria e furnizimit me gaz vendoset në rrezik ose me kërkesë të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.”.

Neni 3

Pas nenit 6 shtohet neni 6/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 6/1

Deklarimi i një gjendjeje krize në furnizimin me gaz natyror

1. Tri nivelet e gjendjes së krizës janë si më poshtë:

a) niveli i paralajmërimit të hershëm (paralajmërimi i hershëm), kur ka informacion konkret, serioz dhe të besueshëm se mund të ndodhë një ngjarje që ka të ngjarë të rezultojë në përkeqësim të konsiderueshëm të situatës së furnizimit me gaz dhe ka të ngjarë të çojë në alarm ose të shkaktojë nivelin e emergjencës. Niveli i paralajmërimit të hershëm mund të aktivizohet nga një mekanizëm i paralajmërimit të hershëm;

b) niveli i alarmit (alarmi), nëse ndodh një ndërprerje e furnizimit me gaz ose një kërkesë jashtëzakonisht e lartë për gaz, që përkeqëson seriozisht situatën e furnizimit me gaz, por tregu është ende në gjendje të menaxhojë atë ndërprerje ose kërkesë pa pasur nevojë të përdorë masa jo të bazuara në treg;

c) niveli i emergjencës (emergjenca), kur ka kërkesa jashtëzakonisht të larta për gaz, ndërprerje të konsiderueshme të furnizimit me gaz ose përkeqësim tjetër të rëndësishëm të situatës së furnizimit me gaz dhe të gjitha masat përkatëse të bazuara në treg janë zbatuar, por furnizimi me gaz nuk është i mjaftueshëm për të plotësuar kërkesën e mbetur, kështu që duhet të futen masat shtesë jo të bazuara në treg me qëllim, në veçanti, për të mbrojtur furnizimet e gazit për klientët e mbrojtur në përputhje me standardet e furnizimit me gaz.

2. Ministria, pas marrjes së miratimit me vendim nga Këshilli i Ministrave, deklaron një nga nivelet e krizave të përmendura në pikën 1 të këtij neni, informon Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë, si dhe autoritetet kompetente të vendeve palë të Komunitetit të Energjisë ose të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian, me të cilat është e lidhur drejtpërdrejt dhe u transmeton atyre të gjitha informacionet e domosdoshme, në veçanti, për veprimet që synon të ndërmarrë.

3. Nëse ministria ka deklaruar një “emergjencë” dhe ka treguar se veprimi ndërkufitar është i nevojshëm, çdo rritje në standardin e furnizimit me gaz ose detyrime shtesë të imponuar për ndërmarrjet e gazit natyror reduktohet përkohësisht në nivelin e përcaktuar në planin e emergjencës.

Detyrimet e përmendura në paragrafin e parë të kësaj pike pushojnë së zbatuari menjëherë pasi ministria pas njoftimit dhe marrjes edhe të miratimit nga Këshilli i Ministrave deklaron përfundimin e gjendjes së "emergjencës", ose kur Sekretariati i Komunitetit të Energjisë ka dalë në konkluzionin se deklarimi i gjendjes së "emergjencës" nuk ekziston ose nuk është më e justifikuar.

4. Kur ministria pas njoftimit dhe marrjes së miratimit edhe nga Këshilli i Ministrave shpall një "emergjencë", ajo ndjek veprimet e paracaktuara në planin e emergjencës dhe menjëherë informon Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë dhe autoritetet kompetente të shteteve anëtare me të cilat është e lidhur drejtpërdrejt, veçanërisht në lidhje me veprimet që ajo synon të ndërmarrë. Në rrethana të jashtëzakonshme e të justifikuara, ministria mund të ndërmarrë veprime që devijojnë nga plani i emergjencës të miratuar nga Këshilli i Ministrave. Ministria informon menjëherë Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë dhe autoritetet kompetente të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian me të cilat është e lidhur drejtpërdrejt, për veprime të tilla dhe e justifikon atë devijim.

5. Nëse ministria pas njoftimit dhe marrjes edhe të miratimit nga Këshilli i Ministrave deklaron përfundimin e një prej niveleve të krizave të përmendura në pikën 1 të këtij neni, ajo informon Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë dhe autoritetet kompetente të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian me të cilat është e lidhur drejtpërdrejt.".

Neni 4

Neni 9 ndryshohet si më poshtë:

"Neni 9
Bashkëpunimi rajonal dhe solidariteti

1. Për të garantuar një furnizim të sigurt në tregun e brendshëm të gazit natyror, ministria dhe autoritetet përgjegjëse vendase gjatë procesit të hartimit të vlerësimeve të rrezikut dhe planit të veprimit parandalues dhe planit të emergjencës bashkëpunojnë me autoritetet përgjegjëse të vendeve fqinje, anëtare të BE-së, si dhe të palëve të tjera të Komunitetit të Energjisë për të nxitur bashkëpunimin rajonal dhe dypalësh. Ky bashkëpunim mund të përfshijë, veçanërisht, identifikimin e bashkëveprimin e korrelacionit të rreziqeve dhe konsultimeve për të siguruar koherencën ndërkufitare të planeve të veprimit parandalues dhe planeve emergjente.

2. Nëse gjatë procesit të hartimit të vlerësimeve të rrezikut, të planit të veprimit parandalues dhe planit të emergjencës, për të garantuar një furnizim të sigurt në tregun e brendshëm të gazit natyror, kërkohet zbatimi i masës së solidaritetit me një vend që është palë e Komunitetit të Energjisë ose është shtet anëtar i Bashkimit Evropian, me të cilin është vendosur lidhja direkte me rrjetin e gazit natyror, ministria ose Operatori i Sistemit të Transmetimit apo Operatori i Sistemit të Shpërndarjes do të marrë masat e nevojshme për të siguruar që furnizimi me gaz në të gjithë territorin e vendit për klientët, me përjashtim të "klientëve të mbrojtur në kuadër të solidaritetit", të zvogëlohet ose të mos vazhdojë në masën e duhur për sa kohë që furnizimi me gaz për "klientët e mbrojtur në kuadër të solidaritetit" nuk është i kënaqshëm.

Ministria dhe autoritetet e tjera përgjegjëse në zbatim të planit të veprimit parandalues dhe planit te emergjencës do të sigurojnë që vëllimi përkatës i gazit të shpërndahet në mënyrë efektive për klientët e mbrojtur në kuadër të solidaritetit në të gjithë territorin e vendit.

3. Në funksion të garantimit të një furnizimi të sigurt me gaz natyror, përfshirë edhe bashkëpunimin dhe solidaritetin rajonal, Shqipëria si palë e Komunitetit të Energjisë do të bashkërendojë veprimtaritë me vendet e tjera palë të Komunitetit të Energjisë, si dhe do të informojë Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë për planin e veprimit parandalues dhe planin e emergjencës, si dhe për masën e solidaritetit, nëse një hap i tillë do të ndërmerret.".

Neni 5

Në nenin 22, në pikën 2, pas shkronjës "e" shtohen shkronjat "ë" dhe "f" me këtë përmbajtje:
"ë) operimin në impiantet e GNL-së me përmasa të vogla;
f) operimin në impiantet e GNK-së me përmasa të vogla.".

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

Miratuar në datën 24.6.2021.